

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ 2024

ΑΙΤΗΣΕΙΣ ΠΑΡΑΙΤΗΣΗΣ

Αίτηση παραίτησης μόνιμου εκπαιδευτικού πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που υποβάλλεται από 1^η Φεβρουαρίου μέχρι και την πρώτη εργάσιμη ημέρα, μετά την πάροδο του πρώτου δεκαημέρου του Φεβρουαρίου, θεωρείται ότι έχει γίνει αποδεκτή και λύεται αυτοδικαίως η υπαλληλική σχέση στις 31 Αυγούστου. Για το 2024 η προθεσμία είναι από την 1η Φεβρουαρίου έως και τις 12 Φεβρουαρίου.

Ανάκληση αίτησης παραίτησης, λόγω μη ύπαρξης ειδικής νομοθετικής ρύθμισης για το εκπαιδευτικό προσωπικό, μπορεί να κατατίθεται μέσα σε ένα μήνα από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης παραίτησης, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 148 του ν.3528/2007.

ΕΠΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΛΟΓΩ ΠΛΑΝΗΣ

Σύμφωνα με το άρθρο 4, παρ. 10 του ν.4151/2013, υπάλληλος που αποχωρεί από την Υπηρεσία προκειμένου να συνταξιοδοτηθεί και λόγω πλάνης περί τα πράγματα δεν πληροί τους όρους και τις προϋποθέσεις για την άμεση καταβολή της σύνταξής του, μπορεί να επανέλθει στην Υπηρεσία μετά από αίτησή του, η οποία υποβάλλεται στον φορέα που αποχώρησε εντός αποκλειστικής προθεσμίας τριών (3) μηνών από την ημερομηνία που φέρει το έγγραφο της αρμόδιας Διεύθυνσης Συντάξεων, το οποίο και τον πληροφορεί σχετικά. Το χρονικό διάστημα από την αποχώρηση από την Υπηρεσία μέχρι την επαναφορά σε αυτή δεν λογίζεται συντάξιμο και δεν καταβάλλονται αποδοχές για αυτό.

ΑΙΤΗΣΕΙΣ ΠΑΡΑΙΤΗΣΗΣ ΓΙΑ ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ

ΥΣΤΕΡΑ ΑΠΟ ΓΝΩΜΗ ΤΟΥ Κ.Υ.Σ.Π.Ε.

Οι αιτήσεις παραίτησης των εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης που υποβάλλονται μετά την πρώτη εργάσιμη ημέρα που έπεται του πρώτου δεκαημέρου του Φεβρουαρίου, καθώς και κατά τη διάρκεια του αμέσως επόμενου διδακτικού έτους γίνονται αποδεκτές με απόφαση του αρμόδιου οργάνου του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων, ύστερα από γνώμη των Κεντρικών Υπηρεσιακών Συμβουλίων (Κ.Υ.Σ.Π.Ε./Κ.Υ.Σ.Δ.Ε.) για εξαιρετικούς λόγους, όπως βαριές και δυσίατες ασθένειες, οι οποίες αποδεικνύονται από πιστοποιητικά Υγειονομικής Επιτροπής (πχ. ΚΕΠΑ, ΑΣΥΕ, ΑΝΥΕ κλπ.) ή Δημόσιου Νοσοκομείου, ή για ιδιαίτερα σοβαρούς οικογενειακούς λόγους (άρθρο 46 του ν.4777/2021).

Επισημαίνουμε ότι στις αιτήσεις παραίτησης εκπαιδευτικών, ύστερα από γνώμη του Κεντρικού Υπηρεσιακού Συμβουλίου (Κ.Υ.Σ.Π.Ε.), οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να γράφουν για ποιο λόγο ζητούν να παραιτηθούν από την Υπηρεσία, π.χ. για λόγους υγείας ή για ιδιαίτερα σοβαρούς οικογενειακούς λόγους και όχι για λόγους συνταξιοδότησης ή προσωπικούς λόγους ή επαγγελματικούς λόγους, κλπ. Στην περίπτωση αίτησης παραίτησης για λόγους υγείας υποβάλλονται δικαιολογητικά από Δημόσιο Νοσοκομείο ή Κέντρα Πιστοποίησης Αναπηρίας ή από την Ανωτάτη Στρατού Υγειονομική Επιτροπή (Α.Σ.Υ.Ε.), όταν πρόκειται για ειδικές παθήσεις. Στην περίπτωση αίτησης παραίτησης για σοβαρούς οικογενειακούς λόγους αναγράφονται υποχρεωτικά οι επικαλούμενοι λόγοι και υποβάλλονται δικαιολογητικά (π.χ. πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης, βεβαίωση εργασίας συζύγου σε άλλη πόλη/χώρα, κλπ.) που να αποδεικνύουν τους παραπάνω λόγους.

ΑΥΤΟΔΙΚΑΙΗ ΑΠΟΛΥΣΗ

Οι εκπαιδευτικοί απολύονται αυτοδίκαια από την Υπηρεσία με τη λήξη του διδακτικού έτους (άρθρο 4, παρ. 1 του ν.3687/2008), λόγω ορίου ηλικίας, με τη συμπλήρωση του εξηκοστού έβδομου (67ου) έτους της ηλικίας τους (άρθρο 59, παρ. 1, 2 του ν.4369/2016) με πλήρη σύνταξη, αναλογική πάντα των ετών υπηρεσίας που θα έχουν. Απαραίτητη προϋπόθεση συνταξιοδότησης, στην περίπτωση αυτή, είναι η 15ετία ως ελάχιστη προϋπηρεσία.

Για την αυτοδίκαιη απόλυση, λόγω ορίου ηλικίας, ως ημερομηνία γέννησης θεωρείται η 31η Δεκεμβρίου του έτους γέννησης (άρθρο 155, παρ. 3 του ν.3528/2007). Συνεπώς, οι εκπαιδευτικοί απολύονται αυτοδίκαια με τη λήξη του διδακτικού έτους (21 Ιουνίου) που διανύουν το 68ο έτος της ηλικίας τους.

ΠΛΑΣΜΑΤΙΚΟΣ ΧΡΟΝΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Για την εξαγορά πλασματικού χρόνου τέκνων απαιτούνται 15 έτη πραγματικής δημόσιας υπηρεσίας και ο χρόνος αυτός υπολογίζεται τόσο για τη θεμελίωση όσο και για την προσαύξηση της σύνταξης. Για την εξαγορά πλασματικών ετών σπουδών απαιτούνται 12 έτη ασφάλισης είτε στον δημόσιο είτε στον ιδιωτικό τομέα. Αναγνώριση χρόνου σπουδών μπορεί να γίνει και να υπολογιστεί τόσο για θεμελίωση όσο και για προσαύξηση της σύνταξης μετά την 01-01- 2011.

Για τον χρόνο ασφάλισης που αναγνωρίζεται πλασματικά ως συντάξιμες αποδοχές λαμβάνονται οι αποδοχές επί των οποίων υπολογίστηκε το ποσό της εξαγοράς. Η αίτηση εξαγοράς πλασματικών ετών ασφάλισης μπορεί να γίνει οποτεδήποτε, ακόμα και ταυτόχρονα με την αίτηση συνταξιοδότησης, αλλά σε καμία περίπτωση μετά την αίτηση συνταξιοδότησης.

Το κόστος εξαγοράς πλασματικών ετών από 01/01/2020 είναι, πλέον, για τους δημοσίους υπαλλήλους 20% επί των συντάξιμων αποδοχών (βασικός μισθός και τυχόν επίδομα θέσης ευθύνης) από 6,67% που ήταν για τις αιτήσεις μέχρι τις 31-12-2016 (το κόστος εξαγοράς σχεδόν τριπλασιάστηκε την τριετία 2017-2019). Το ποσό εξαγοράς μπορεί να καταβληθεί είτε εφάπαξ με έκπτωση 2% για κάθε ακέραιο έτος εξαγοράς είτε σε δόσεις (ν.4425/2016, άρθρο 1).

ΠΛΗΡΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗ

Όσοι/όσες ασφαλισμένοι/ες θεμελίωσαν μέχρι τις 31-12-2021 δικαίωμα συνταξιοδότησης (συμπλήρωσαν δηλ. τα απαιτούμενα έτη υπηρεσίας/ασφάλισης και το αρχικό ή αφετηριακό ηλικιακό όριο είτε με ανήλικο είτε χωρίς ανήλικο τέκνο, σύμφωνα με τους πίνακες 1 & 2 του ν.4336/2015), μπορούν να αποχωρήσουν οποτεδήποτε.

Ειδικότερα, αν τα απαιτούμενα έτη υπηρεσίας/ασφάλισης (και με αναγνώριση πλασματικών ετών) και το αρχικό ή αφετηριακό ηλικιακό όριο συμπληρώθηκαν έως 31-12-2021, αλλά το νέο ηλικιακό όριο συμπληρώνεται από 01-01-2022 και μετά, η σύνταξη θα καταβληθεί κατά το έτος που θα συμπληρωθεί το νέο ηλικιακό όριο, σύμφωνα με τους πίνακες 1 ή 2 του ν.4336/2015.

Συμπερασματικά, μετά την 01-01-2022 έπαυσαν να ισχύουν οι μεταβατικές διατάξεις του ν.4336/2015 που προβλέπουν σταδιακή αύξηση των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης για το χρονικό διάστημα από 19-08-2015 έως και 31-12-2021. Συνεπώς, όσοι/όσες θεμελιώνουν δικαίωμα με 25ετία μετά την 01-01-2013 (και με αναγνώριση πλασματικών ετών, π.χ. στρατιωτική θητεία, χρόνος σπουδών, χρόνος τέκνων, γονική άδεια ανατροφής), είτε ασφαλίστηκαν μέχρι το 1992 είτε μετά το 1993, τα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης γι' αυτούς είναι στα 67 για πλήρη και στα 62 για μειωμένη σύνταξη ή εναλλακτικά συνταξιοδότηση με 40 έτη υπηρεσίας/ασφάλισης και ηλικία, τουλάχιστον, 62 ετών για πλήρη σύνταξη (ν.4093/2012).

ΕΦΑΠΑΞ

Η μείωση στο εφάπαξ στα μνημονιακά χρόνια ήταν 45-50% περίπου. Σύμφωνα με το άρθρο 35 του ν.4387/2016, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 31 του ν.4670/2020, ο τρόπος υπολογισμού του εφάπαξ έχει, πλέον, αλλάξει και από 01/01/2014 και μετά πραγματοποιείται, στην ουσία, επιστροφή εισφορών των υπαλλήλων και μάλιστα άτοκα, καθώς δεν υπάρχει ανταποδοτικότητα.

ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ

Σύμφωνα με το άρθρο 20 του ν.4997/2022 μεταβλήθηκαν από 01/01/2023 τα όρια ηλικίας για τους ασφαλισμένους του Δημοσίου που δεν έχουν θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα, δηλ. 25ετία το 2010, 2011, 2012 και ηλικία 55/60 (γυναίκες/άνδρες), 56 και 58 έτη αντίστοιχα για χορήγηση μειωμένης σύνταξης. Εάν δεν είχαν συμπληρώσει μέχρι και τις 31.12.2022 τα μειωμένα αυτά όρια ηλικίας, τότε το γενικό όριο ηλικίας μειωμένης σύνταξης διαμορφώνεται, πλέον, στο 62^ο έτος. Η αύξηση αυτή των ορίων ηλικίας μειωμένης σύνταξης για τους δημόσιους υπαλλήλους συνεπάγεται μια αύξηση έως και 7 έτη.

Οι έχοντες, όμως, τις προϋποθέσεις (χρόνια υπηρεσίας και όριο ηλικίας), σύμφωνα με τα προαναφερόμενα, μέχρι και τις 31/12/2022 μπορούν να ασκήσουν το δικαίωμά τους οποτεδήποτε.

Όσοι συνταξιοδοτηθούν με μειωμένη σύνταξη έχουν ποινή 6% για κάθε έτος που υπολείπεται του αντίστοιχου ορίου ηλικίας για πλήρη σύνταξη με τα γενικά όρια ηλικίας συνταξιοδότησης, σύμφωνα με τον πίνακα 2 του ν.4336/2015. Η ποινή εφαρμόζεται στο ποσό της Εθνικής Σύνταξης, και όχι της ανταποδοτικής σύνταξης, με ανώτατο όριο το 30% και δεν μπορεί να υπερβεί το ποσό αυτό. Η μείωση της Εθνικής Σύνταξης που θα προκύψει θα είναι εφ' όρου ζωής.

Στην περίπτωση μειωμένης σύνταξης, το ίδιο ποσοστό μείωσης (έως 30%) ισχύει και στην επικουρική σύνταξη από το Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης & Εφάπαξ Παροχών (ΕΤΕΑΕΠ - πρώην ΤΕΑΔΥ) για τα έτη ασφάλισης έως 31-12-2014.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ

Ο υπάλληλος που αποχωρεί από την Υπηρεσία, λόγω συνταξιοδότησης, λαμβάνει τον μήνα -μέχρι την ημερομηνία έναρξης πληρωμής της σύνταξής του- προκαταβολή σύνταξης το ποσό της οποίας ανέρχεται σε ποσοστό 50%, το οποίο υπολογίζεται επί του βασικού μισθού του μισθολογικού κλιμακίου που έφερε ο υπάλληλος στις 31.10.2011 (άρθρο 1 του ν.4151/2013).

Σε περιπτώσεις που ο υπάλληλος είναι ανάπηρος με ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω ή γονέας τριών τέκνων και άνω ή γονέας τέκνου με αναπηρία, ή προστάτης μέλους της οικογένειας με αναπηρία το ποσοστό της προκαταβολής σύνταξης ανέρχεται σε εξήντα τοις εκατό (60%).

Η προσωρινή σύνταξη υπόκειται σε κρατήσεις για υγειονομική περίθαλψη και φόρο εισοδήματος, ενώ απαλλάσσεται από κάθε άλλη κράτηση ή εισφορά. Η πρώτη καταβολή γίνεται αναδρομικά από την επομένη της ημερομηνίας λύσης της υπαλληλικής σχέσης του υπαλλήλου και πραγματοποιείται το αργότερο σε 40 ημέρες.

ΣΥΝΤΑΞΙΜΕΣ ΑΠΟΔΟΧΕΣ

Ως συντάξιμες αποδοχές για τον υπολογισμό της ανταποδοτικής σύνταξης λαμβάνεται ο Μ.Ο. των μηνιαίων αποδοχών του ασφαλισμένου επί των οποίων έγιναν κρατήσεις για την κύρια σύνταξη από 01-01-2002 (έναρξη μηχανογράφησης) έως την ημερομηνία εξόδου από την υπηρεσία.

Τέτοιες αποδοχές για τους εκπαιδευτικούς είναι: Ο βασικός μισθός, το επίδομα των 140,80€ από 01-07-2007 έως 31-12-2016 και το επίδομα θέσης ευθύνης από 01-01-2008, επειδή τη χρονιά αυτή άρχισαν οι κρατήσεις για την κύρια σύνταξη στο εν λόγω επίδομα.

Μετά τα 40 έτη ασφάλισης το ποσοστό αναπλήρωσης αυξάνεται μόνο κατά 0,50% από το 2,55% που είναι η αύξηση του ποσοστού αναπλήρωσης μέχρι και τη συμπλήρωση των 40 ετών ασφάλισης.

Για τον χρόνο ασφάλισης που αναγνωρίζεται πλασματικά, ως συντάξιμες αποδοχές λαμβάνονται οι αποδοχές επί των οποίων υπολογίστηκε το ποσό της εξαγοράς.

Η Εθνική Σύνταξη από 01/01/2024 αυξήθηκε κατά 3% και συγκεκριμένα από 413,76€ σε 426,17€.

ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗ ΕΙΔΙΚΩΝ ΠΑΘΗΣΕΩΝ

Παλιοί και νέοι ασφαλισμένοι που υπάγονται στις περιπτώσεις αυτές μπορούν να αποχωρήσουν με τη συμπλήρωση 15ετούς πλήρους πραγματικής συντάξιμης υπηρεσίας χωρίς όριο ηλικίας. Στην κατηγορία αυτή εντάσσονται οι παραπληγικοί, τετραπληγικοί, οι πάσχοντες από χρόνια νεφρική ανεπάρκεια, μεσογειακή αναιμία κ.ά. με **ποσοστό αναπηρίας 67%, τουλάχιστον**, που πιστοποιείται από την Ανωτάτη Στρατού Υγειονομική Επιτροπή (Α.Σ.Υ.Ε.) - (**άρθρο 4 του ν.3620/2007 και ν.3865/2010**).

Γονείς που έχουν παιδί άγαμο και ανίκανο για την άσκηση κάθε βιοποριστικού επαγγέλματος κατά ποσοστό 67% και άνω για τους οποίους εξακολουθεί να ισχύει η συμπλήρωση 25ετίας για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος και η συμπλήρωση του 50^{ου} έτους της ηλικίας για την καταβολή της σύνταξης. Χρήση του δικαιώματος αυτού, για συνταξιοδότηση με ευνοϊκότερους όρους, μπορεί να ασκηθεί από τον ένα εκ των γονέων, κατόπιν κοινής δήλωσής τους. Η συνταξιοδοτική αυτή ρύθμιση δεν έχει αναδρομική ισχύ για τα πρόσωπα αυτής της περίπτωσης που θεμελίωσαν συνταξιοδοτικό δικαίωμα μέχρι και τις 18-08-2015 δηλ. ανδρόγυνο υπαλλήλων, γονέων ανίκανου παιδιού, που έχουν θεμελιώσει δικαίωμα μέχρι και τις 18-08-2015 μπορούν να αποχωρήσουν με τη συμπλήρωση του 50^{ου} έτους της ηλικίας τους και το δικαίωμα αυτό να ασκηθεί και από τους δύο γονείς. Αντίθετα, στην περίπτωση των γονέων με ανίκανο παιδί που θεμελίωσαν δικαίωμα από 19-08-2015 και μετά, το δικαίωμα συνταξιοδότησης με τη συμπλήρωση του 50^{ου} έτους μπορεί να ασκηθεί μόνο από τον ένα γονέα κατόπιν συναίνεσης και του άλλου. Σε περίπτωση διάζευξης ή διάστασης των γονέων, το δικαίωμα μπορεί να ασκηθεί μόνο από αυτόν που έχει την επιμέλεια του παιδιού.

Υπάλληλοι με ανίκανο/η σύζυγο, που συμπλήρωσαν 25ετία μέχρι και 18-08-2015, μπορούν να συνταξιοδοτηθούν με τη συμπλήρωση του 50^{ου} έτους, όποτε αυτό συμπληρωθεί. Η διαπίστωση του ποσοστού της ανικανότητας γίνεται από την Ανωτάτη Υγειονομική Επιτροπή Στρατού (Α.Σ.Υ.Ε.), όπως ορίζεται στις διατάξεις του ν.3865/2010. Όσοι, όμως, υπάλληλοι της κατηγορίας αυτής συμπλήρωσαν την 25ετία **από 19-08-2015 και μετά το δικαίωμα αυτό καταργείται**.

Τάκης Ρουμπής
Αιρετός Π.Υ.Σ.Π.Ε. Α΄ Αθήνας